

Briuselis, 2019 07 11
COM(2019) 330 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo

**dėl Europos inovacijų ir technologijos instituto (EIT)
2021–2027 m. strateginės inovacijų darbotvarkės.
Europos inovacijų talentų ir inovacinių pajėgumų skatinimas**

{SEC(2019) 275 final} - {SWD(2019) 330 final} - {SWD(2019) 331 final}

PRIEDAS

Turinys

1.	Ižanga	2
1.1.	EIT. Pagrindinė ES inovacijų priemonė.....	3
1.2.	Pagrindiniai privalumai	3
1.3.	Pagrindiniai uždaviniai.....	6
2.	Aukštesnė kartelė. EIT 2021–2027 m.	7
2.1.	Tikslai.....	7
2.2.	Padėtis pagal programą „Europos horizontas“	7
3.	Europos talentų ir pajėgumų inovacijų srityje stiprinimas.....	8
3.1.	Žinių ir inovacijos bendrijos	9
3.2.	Aukštojo mokslo inovacinių pajėgumų rėmimas	11
3.3.	EIT kompleksinė veikla	13
3.4.	Tinkamas veikimas.....	15
3.5.	Sąveika ir papildomumas su kitomis programomis	18
4.	Ištekliai	19
4.1.	Biudžeto poreikiai	19
4.2.	Poveikis (stebėsena ir vertinimas).....	20
5.	1A priedas	24
6.	1B priedas.....	24

1. IŽANGA

Šioje strateginėje inovacijų darbotvarkėje (toliau – SID) išdėstyta Europos inovacijų ir technologijos instituto (toliau – EIT) 2021–2027 m. laikotarpio strategija ir prioritetai. Tai pagrindinis kito programavimo laikotarpio EIT politikos dokumentas, jame apibrėžiami EIT tikslai, pagrindiniai veiksmai, numatomi rezultatai ir reikalingi ištekliai. SID užtikrinama, kad EIT veikla būtų reikiamai suderinta su [pasiūlymu dėl programos „Europos horizontas“] – Sąjungos bendrąja programa, pagal kurią 2021–2027 m. laikotarpiu bus remiami moksliniai tyrimai ir inovacijos. Pagal šią strategiją taip pat užtikrinama reikiama EIT veiklos ir kitų Sąjungos iniciatyvų, politikos sričių ir priemonių sąveika ir papildomumas.

Rengiant 2021–2027 m. SID, remtasi Europos Komisijos atliktu poveikio vertinimu. Joje atsižvelgiama į SID projektą, kurį EIT valdyba pateikė Europos Komisijai 2017 m. gruodžio 20 d., laikydamasi EIT reglamento¹. Strategijoje taip pat atsižvelgta į naująjį Europos Komisijos 2018 m. birželio mėn. [pasiūlymą dėl programos „Europos horizontas“], ypač į pagrindinį EIT vaidmenį įgyvendinant [atvirųjų inovacijų] srities veiklą (III veiklos sritis), EIT indėlį sprendžiant visuotinius uždavinius, be kitų dalykų, jo indėlį siekiant užsibrėžtų klimato srities tikslų, Europos pramonės konkurencingumo (II veiklos sritis) ir pažangaus mokslo (I veiklos sritis) tikslų. Rengiant SID remtasi per pastaruosius EIT veiklos metus įgyta patirtimi ir plataus masto konsultacijų su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais rezultatais.

SID atsižvelgta į programos „Europos horizontas“ strateginį planavimą, siekiant užtikrinti, kad SID derėtų su bendrojoje programoje numatyta veikla, kitomis atitinkamomis Sąjungos programomis, ES prioritetais ir išipareigojimais, taip pat būtų užtikrintas didesnis papildomumas ir sąveika su nacionalinėmis ir regioninėmis finansavimo programomis bei prioritetais.

---

¹ 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 294/2008 dėl Europos inovacijos ir technologijos instituto įsteigimo (OL L 97, 2008 4 9, p. 1). Su pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1292/2013 (OL L 347, 2013 12 11, p. 174).

1.1. EIT. Pagrindinė ES inovacijų priemonė

EIT įsteigtas 2008 m., siekiant stiprinti valstybių narių ir Europos Sąjungos novatoriškumo pajėgumus ir taip prisidėti prie tvaraus ekonomikos augimo ir konkurencingumo. Jis pirmasis ėmėsi švietimo, verslo ir mokslinių tyrimų (žinių trikampis) integracijos ir ypač daug dėmesio skyrė verslumo talentams ir įgūdžiams inovacijų srityje. 2018 m. atlikus EIT laikotarpio vidurio vertinimą, patvirtinta, kad bendras EIT veiklos pagrindas tebėra aktualus ir kad į inovacijas orientuota žinių trikampio integracija tebėra aktuali.

Per dešimt metų nuo EIT įsteigimo inovacijų tempas iš esmės padidėjo. Inovacijos keičia ekonomikos sektorių struktūrą, esamos verslo sritys nyksta ir atsiranda iki šiol neregėtų galimybių. Kintant pasaulio ekonominei tvarkai ir didėjant tarptautinei konkurencijai, ES tampa vis labiau priklausoma nuo talentų ir pajėgumo diegti inovacijas. Bendras projektavimas, bendradarbiavimas ir bendra kūryba įvairiose mokslo srityse ir tarp įvairių švietimo, verslo ir mokslinių tyrimų sektorių dar niekada nebuvo tokie svarbūs kaip šiandien ir padeda spręsti visuotinius su klimato kaita, netausiu gamtos išteklių naudojimu, skaitmenine transformacija, demografiniais pokyčiais ir būsima sveikatos priežiūra bei maistu susijusius uždavinius.

Pagal [pasiūlyme dėl programos „Europos horizontas“] numatytą naują bendrąją programą, pagal kurią 2021–2027 m. laikotarpiu bus remiami moksliniai tyrimai ir inovacijos, Europos Komisija tvirtai įsipareigojo didinti Europos inovacijų potencialą, kad Europa galėtų atremti būsimus iššūkius. Išskirtinį EIT vaidmenį skatinant inovacijas suvienijus verslo, švietimo, mokslinių tyrimų sektorius, valdžios institucijas ir pilietinę visuomenę, sustiprina EIT padėtis įgyvendinant [pasiūlyme dėl programos „Europos horizontas“] numatytą [inovacinės Europos srities veiklą]. [Pasiūlyme dėl programos „Europos horizontas“] atsižvelgta į didėjančius ES užmojus inovacijų srityje ir į būtinybę tuos užmojus įgyvendinti.

1.2. Pagrindiniai privalumai

Nuo pat EIT įsteigimo institutas palaipsniui įrodė esąs sėkminga visuomenės uždavinių sprendimo priemonė. EIT veikia pirmiausia per žinių ir inovacijos bendrijas (toliau – ŽIB) – didelio masto Europos švietimo ir mokymo, verslo ir mokslinių tyrimų organizacijų partnerystes. Šiuo metu aštuonios ŽIB veikia šiose srityse: klimato kaitos, skaitmeninės transformacijos, energetikos, maisto, sveikatos, žaliavų, judumo mieste ir gamybos kuriant pridėtinę vertę (žr. 2 pav.).

Kiekvienos ŽIB veiklą vykdo nuo penkių iki dešimties koordinavimo centrų (toliau – KC²). Tai geografiniai centrai, praktiškai atliekantys žinių trikampio integravimo darbus. Jie steigiami ir formuojami atsižvelgiant į atitinkamas nacionalines ir regionines inovacijų aplinkybes, naudojantis esamu visoje Europoje veikiančių pagrindinių ŽIB partnerių laboratorijų, biurų ar centrų tinklu.

ŽIB paskirtis yra valdyti šių sričių žinių trikampio veiklą:

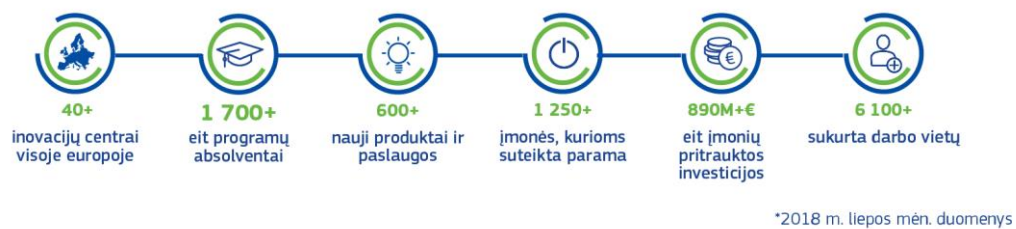
- *švietimo ir mokymo veiklą* (ypač magistrantūros ir doktorantūros lygmenimis), kurioje daug dėmesio skiriama verslumo komponentams, siekiant parengti naują

² Koordinavimo centras – geografinis rajonas, kuriame veikia pagrindiniai ŽIB žinių trikampio partneriai ir kuriame jie gali nesunkiai bendrauti, taip sutelkdami ŽIB veiklą tame rajone.

talentingų specialistų kartą, įskaitant programų, kurioms yra suteiktas EIT ženklas³, rengimą ir įgyvendinimą;

- *inovacijų rėmimo veiklą*, kad būtų kuriami novatoriški produktai, procesai ir paslaugos, kuriais išnaudojamos konkrečios verslo galimybės;
- *verslo kūrimo ir rėmimo veiklą*, pavyzdžiui, spartinimo programas, padedančias verslininkams savo idėjas paversti sėkmingomis įmonėmis ir paspartinti augimo procesą.

ŽIB yra dinamiškos inovacijų ekosistemos, kuriose sukuriami įvairių rezultatų (žr. 1 pav.).

1 pav. EIT iki šiol pasiekti rezultatai, šaltinis – EIT.

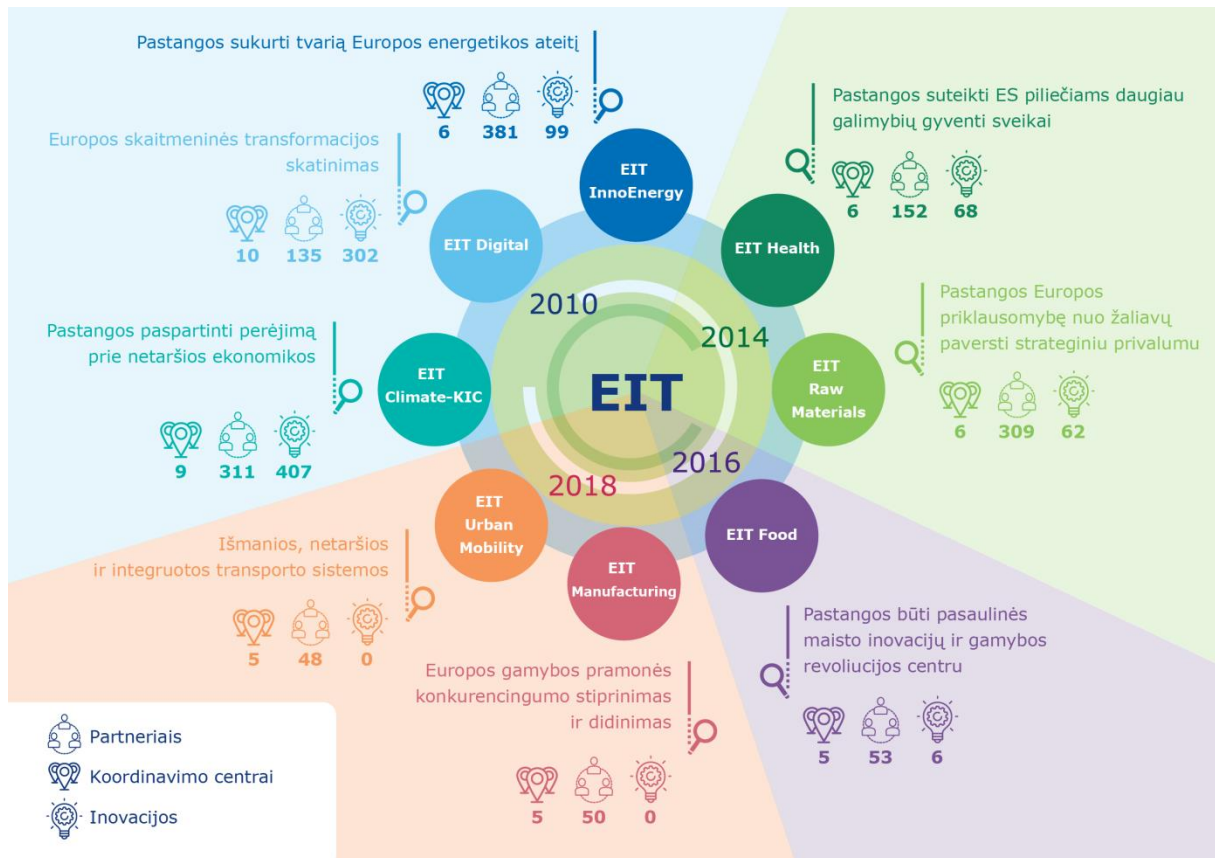
EIT modelio esmę sudaro švietimas ir mokymas, talentų ir įgūdžių ugdymas. Jokioje kitoje ES inovacijų srityje veikloje aukštasis mokslas nėra įtraukiamas į inovacijų vertės grandinę tokiu mastu, kaip tai daro EIT. EIT švietimo darbotvarkė yra labai svarbi verslių ir kvalifikuotų novatorių rengimui. Iki 2017 m. magistrantūros ir (arba) doktorantūros studijų programas, kurioms suteiktas EIT ženklas, baigė daugiau kaip 1 700 absolventų, tūkstančiai dalyvavo įvairaus formato verslumo ir novatoriškojo švietimo veikloje.

EIT iš kitų inovacijų priemonių išsiskiria tuo, kad pagrindinis jo dėmesio objektas yra visuotinių uždavinių sprendimas integruojant žinių trikampį. Suteikdamas ŽIB dotaciją laikotarpiui iki 15 metų, EIT siekia savo ilgalaikio tikslo spręsti visuotinius uždavinius pasinaudojant novatoriškais produktais ir paslaugomis ir suteikiant mūsų visuomenei ir piliečiams konkrečią naudą. EIT taip pat užsibrėžė tikslą, kad per 15 metų ŽIB taptų finansiškai tvarios, – tai unikalus aspektas, padedantis siekti, kad inovacijų priemonė būtų orientuota į veiklą ir rezultatus. Tuo tikslu ŽIB turi parengti ir įgyvendinti tokias strategijas, kurios padėtų uždirbti pajamų, kad ŽIB galėtų išsaugoti inovacijų ekosistemą ir tada, kai dotacijos susitarimo laikotarpis pasibaigs.

EIT pagal savo metodiką prisideda ir prie inkrementinių, ir prie ardųjų inovacijų, veiksmingai šalinant rinkos nepakankamumą ir padedant pertvarkyti pramonės sektorius. Tai įgalina kurti ilgalaikes verslo strategijas, kaip spręsti visuotinius uždavinius, ir padeda kurti svarbiausias sąlygas, kurios būtinos tam, kad tinkamai veikianti inovacijų ekosistema galėtų augti ir inovacijos klestėtų.

³ EIT ženklas yra kokybės ženklas, kurį EIT suteikia ŽIB švietimo programai, jei ši atitinka specialius kokybės kriterijus, *inter alia*, kokybės kriterijus, susijusius su verslumo mokymu ir novatoriška patirtinio mokymosi programa.

EIT suteikia efektyvią ir veiksmingą ŽIB kūrimo, plėtros ir valdymo platformą, kurioje galima išnaudoti stiprų tinklo poveikį ir gauti papildomų teigiamų rezultatų (žr. 2 pav.). 2009 m. sukurtos pirmosios ŽIB („EIT Digital“, „EIT Climate-KIC“ ir „EIT InnoEnergy“) veikia stabiliai ir brandžiai. Nuo 2024 m., sukačius ilgiausiam galimam dotacijos terminui, jų partnerystės pagrindų susitarimai bus nutraukti. Antrosios ir trečiosios kartos ŽIB („EIT Health“, „EIT Raw Materials“ (2014 m.) ir „EIT Food“ (2016 m.) savo veiklą dar brandina. Dvi 2018 m. gruodžio mėn. paskirtos ŽIB – „EIT Urban Mobility“ ir „EIT Manufacturing“ – pradeda veiklą 2019 m.

2 pav. EIT žinių ir inovacijos bendrijos, šaltinis – Europos Komisija.

Per savo aštuonias ŽIB, vienijančias daugiau kaip 1 000 partnerių verslo, mokslinių tyrimų ir švietimo srityse, EIT atstovauja didžiausiai ES remiamai inovacijų ekosistemai. EIT suteikė paramą daugiau kaip 1 200 startuolių ir novatoriškų įmonių, kurios pritraukė daugiau kaip 890 mln. EUR išorės finansavimo, o paramą gavę startuoliai sukūrė daugiau kaip 6 000 darbo vietų. Daugiau kaip 50 proc. ŽIB partnerių yra verslo sektoriaus subjektai (pramonės įmonės, MVĮ ir startuoliai), kurių veikla glaudžiai susijusi su rinka. Tai, kad kiekviena ŽIB įgyja vis daugiau partnerių, yra požymis, jog EIT modelis yra patrauklus ir turi ilgalaikių perspektyvų. Iki 2019 m. EIT ŽIB veikloje dalyvavo daugiau kaip 600 įmonių, 250 aukštojo mokslo institucijų (toliau – AMI), 200 mokslinių tyrimų organizacijų ir daugiau kaip 50 pilietinės visuomenės organizacijų bei institucijų.

Kadangi regionų inovacijų našumas tebėra skirtingas, siekdamas plėsti savo regioninę informavimo veiklą šalyse, kuriose inovacijų diegiama mažai ir vidutiniškai, 2014 m. EIT sukūrė regioninę inovacijų sistemą (toliau – RIS). Naudodamasis RIS, EIT išplėtė savo veiklą visoje Europoje ir dabar siūlo galimybę regionams, kurių inovacijų našumas yra mažas, tapti ŽIB bendruomenės nariais ir dalyvauti žinių trikampio veikloje. Tai atspindi ir EIT

finansavimo, skiriamo ES 13 partneriams, dalis (nuo 2018 m. – 8,3 proc., palyginti su 4,8 proc. pagal programą „Horizontas 2020“).

3 pav. EIT Europoje, šaltinis – EIT, 2018 m.

EIT pavyko išlikti dinamiškam ir įgyvendinant bendrąją programą „Horizontas 2020“ sukurti sėkmingo ŽIB valdymo principus bei taisykles, kaip reikalaujama EIT reglamente. Kadangi EIT veikia savarankiškai, jis galėjo išbandyti ir veiksmingai įgyvendinti keletą savo paramos gavėjų valdymo naujovių, pavyzdžiui, taikyti konkurencingą finansavimo mechanizmą, nustatyti finansinio tvarumo tikslus ir konkrečius pagrindinius veiklos rodiklius.

1.3. Pagrindiniai uždaviniai

EIT yra bendrosios programos „Europos horizontas“ dalis. Be kitų dalykų, jis siekia daryti mokslinį, ekonominį ir (arba) technologinį ir visuomeninį poveikį ir taip padėti stiprinti Sąjungos mokslinę ir technologinę bazę, įgyvendinti Sąjungos strateginius politikos prioritetus, didinti visų valstybių narių konkurencingumą, įskaitant pramonės sektoriuje, padėti spręsti visuotinius uždavinius, be kitų dalykų, siekti darnaus vystymosi tikslų. Pagrindinė šios veiklos sėkmės sąlyga – reikia atsižvelgti į nuolatinį poreikį visoje Sąjungoje didinti novatoriškumo pajėgumus. ES tenka spręsti tris konkrečius uždavinius ir planuodamas 2021–2027 m. laikotarpio veiklą, EIT į juos atsižvelgs. Tai matyti ir iš bendrų EIT tikslų.

Pirma, šiandien vis svarbesnis ekonomikos variklis yra žmonių bei organizacijų įgūdžiai ir gebėjimai idėjas paversti produktais ir paslaugomis. Šiandien visus pokyčius lemia įgūdžiai inovacijų srityje ir verslumo kultūra – šiuo atžvilgiu ypač pažymėtina technologijų ir mokslo sritis, tačiau tai vis dažniau vyksta ir kitose srityse. Labai reikia toliau stiprinti Europos aukštojo mokslo institucijų novatoriškumo pajėgumus. EIT turi unikalią galimybę šių tikslų siekti pagal programą „Europos horizontas“.

Antra, svarbus inovacijas įgalinantis veiksnys yra fizinis artumas. Iniciatyvos, kuriomis siekiama plėtoti inovacijų tinklus ir teikti paslaugas, kuriomis būtų remiamas žinių ugdymas, dalijimasis jomis ir žinių perdavimas, atlieka svarbų vaidmenį skatinant verslo, akademinį, mokslinių tyrimų organizacijų, valdžios institucijų ir fizinių asmenų bendradarbiavimą. Vis

dėlto, kaip matyti iš kasmetinės Europos inovacijų rezultatų suvestinės, mokslinių tyrimų ir inovacijų našumas įvairiose ES šalyse labai skiriasi. Itin svarbu, kad inovacijos būtų įtraukios ir įgyvendinamos vietos teritorijose. Kadangi EIT veikla vykdoma pagal konkrečią vietą, ji yra labai tinkama priemonė, padedanti stiprinti vietos inovacijų ekosistemas.

Galiausiai reikėtų pažymėti, kad dinamiškai inovacijų ekosistemai yra reikalingas žinių, infrastruktūros ir talentų derinys. Siekiant užtikrinti, kad riboti ištekliai būtų tinkamai ir efektyviai investuojami į mokslinius tyrimus, reikia sukurti pagrindines Europos mokslinių tyrimų, švietimo ir inovacijų subjektų bendradarbiavimo sąlygas ir jų tarpusavio sąveiką. Žinių trikampio integracijos didinimas per esamas ir naujas ŽIB – tai jau pasiteisinęs inovacijoms palankios aplinkos kūrimo būdas ir tai yra pagrindinis EIT tikslas.

2. AUKŠTESNĖ KARTELĖ. EIT 2021–2027 M.

EIT, neatskiriama programos „Europos horizontas“ dalis, ir toliau sieks savo visa apimančių tikslų ir prioritetų. ŽIB dalyvaus Europos institucijų partnerystėse, taigi laikysis tam tikrų principų ir gyvavimo ciklo kriterijų, siekdamas užtikrinti, kad pačios būtų darnesnės, atviresnės ir orientuotos į poveikį. Todėl bendri EIT tikslai atitinka bendrą programoje „Europos horizontas“ numatytą EIT vaidmenį ir jo vietą [„Novatoriškos Europos“ veiklos srityje].

2.1. Tikslai

Visa apimančios EIT intervencinės veiklos sritys apibrėžtos [pasiūlyme dėl programos „Europos horizontas“]. EIT ir toliau remis savo žinių ir inovacijos bendrijas (ŽIB), siekdamas stiprinti inovacijų ekosistemas, padedančias spręsti pasaulinius uždavinius. EIT to sieks skatindamas švietimo, mokslinių tyrimų ir verslo integraciją, taip kurdamas inovacijoms palankią aplinką, ir, užtikrinęs glaudžią sąveiką ir papildomumą su Europos inovacijų taryba (toliau – EIC), ugdydamas bei remdamas naujos kartos verslininkus ir skatindamas steigti novatoriškas įmones. Tai darydamas, jis visų pirma:

- (1) visoje Europoje stiprins inovacijų ekosistemų tvarumą;
- (2) gerindamas švietimą skatins inovacijas ir verslumą;
- (3) pasiūlys rinkai naujų pasaulinių uždavinių sprendimo būdų.

Atsižvelgiant į EIT kylančius uždavinius (jie aprašyti 1.3 skyriuje) ir siekiant prisidėti prie pirmiau minėtų [pasiūlyme dėl programos „Europos horizontas“] išdėstytų EIT visa apimančių tikslų įgyvendinimo, nustatyti tokie 2021–2027 m. laikotarpio konkretūs tikslai:

- (a) didinti ŽIB poveikį ir žinių trikampio integraciją;
- (b) skatinant organizacinius pokyčius aukštojo mokslo institucijose (AMI), didinti aukštojo mokslo sektoriaus novatoriškumo pajėgumus;
- (c) plėsti EIT regioninę veiklą, siekiant visoje ES sumažinti regionų novatoriškumo pajėgumų skirtumus.

2.2. Padėtis pagal programą „Europos horizontas“

Įgyvendindamas šiuos tikslus, EIT padės užtikrinti mokslinį, ekonominį ir (arba) technologinį bei visuomeninį programos „Europos horizontas“ poveikį. EIT toliau stiprins inovacijų ekosistemas, padedančias spręsti visuotinius uždavinius, skatindamas žinių trikampio integraciją ŽIB veiklos srityse. Pagal programą „Europos horizontas“ vykstantis strateginio planavimo procesas užtikrins, kad EIT veikla būtų geriau suderinta su kita pagal programą

„Europos horizontas“ vykdoma veikla. Remiantis ankstesnio laikotarpio rezultatais, EIT atliks svarbų vaidmenį atvirųjų inovacijų veiklos srityje.

Tam, kad būtų pasiektas **veiklos srities** [„**Novatoriška Europa**“] poveikis, bus reikalinga tvirta EIT ir Europos inovacijų tarybos sąveika. EIT ir EIC vykdys viena kitą papildančią veiklą, stengdamosi suderinti paramą, teikiamą novatoriškoms įmonėms. Atsižvelgdamas į savo ŽIB patirtį, EIT teiks verslo spartinimo paslaugas ir rengs mokymus EIC skirto finansavimo gavėjams.

EIT taip pat sukurs EIC paramos gavėjams palankesnę prieigą prie ŽIB inovacijų ekosistemų ir atitinkamų žinių trikampio dalyvių. Tokiu būdu EIC paramos gavėjai gali aktyviai įsitraukti į ŽIB veiklą ir naudotis ŽIB paslaugomis. Kartu EIT paramos gavėjai galės kreiptis dėl EIC priemonių, kai negalės gauti EIT ŽIB paramos. EIC gali padėti didelio augimo galimybių turintiems ŽIB remiamiems startuoliams sparčiai plėsti savo veiklą. Ypač pažymėtina, kad novatoriškiausios ŽIB remiamoms įmonėms (jeigu jas pasirinks EIC) gali būti skiriama mišri finansinė parama pagal programą „EIC Accelerator“ ir (arba) finansinė parama pagal programos „InvestEU“ priemones.

EIT užtikrins didesnę sąveiką su programomis ir iniciatyvomis, vykdomomis **[pažangaus mokslo] veiklos srityje**, siekiant paskatinti žinių, įgytų atliekant fundamentinius mokslinius tyrimus, perdavimą konkrečioms prietaikoms, kad jos būtų panaudotos visuomenės labui. Visų pirma, pagal programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“ (MSCA) EIT bendradarbiaus ugdydamas MSCA mokslinių bendradarbių inovacinius ir verslumo įgūdžius.

EIT prisidės prie **[visuotinių uždavinių ir pramonės konkurencingumo] veiklos srities** ir papildys atitinkamą veiklą, skirtą pasauliniams uždaviniams spręsti ir ES konkurencingumui pasaulyje didinti. Ypač pažymėtina, kad per savo ŽIB EIT stengsis prisidėti prie atitinkamų misijų ir teminių klasterių bei kitų Europos partnerysčių, visų pirma remdamas paklausos priemones ir teikdamas eksploatacijos paslaugas, kad paskatintų technologijų perdavimą ir paspartintų pasiektų rezultatų komercializaciją.

EIT užtikrins darną su programos „Europos horizontas“ Europos inovacijų ekosistemų veiklos kryptimi. EIT ypač aktyviai dalyvaus EIC forumo veikloje ir kurs ryšius tarp EIT bendruomenės ir atitinkamos veiklos, kuria remiamos inovacijų ekosistemos, kad būtų išvengta dubliavimosi ir užtikrinta veiksmų darna bei papildomumas.

Taip pat bus nagrinėjamos galimybės kurti sąveiką tarp programos „Europos horizontas“ dalijimosi pažanga ir EIT remiamos informavimo veiklos. Tikslinės šalys, kuriose įgyvendinama programos „Europos horizontas“ dalijimosi pažanga dalis, galės naudotis EIT ekspertine patirtimi ir parama plėtodamos galutinės grandies veiklą (t. y. veiklą, kuri yra arčiau rinkos) kaip EIT informavimo veiklos tikslinė grupė.

3. EUROPOS TALENTŲ IR PAJĖGŲ INOVACIJŲ SRITYJE STIPRINIMAS

Stipresnis EIT vaidmuo dėmesį sutelkiant į veiksmus, kur EIT kurs pridėtinę vertę ES lygmeniu ir padės siekti programos „Europos horizontas“ tikslų, sudarys 2021–2027 m. EIT strategijos pagrindą. Pirma, EIT toliau per savo ŽIB, jas toliau vystydamas ir plėsdamas, taip pat kurdamas naujas ŽIB, remis novatoriškumo pajėgumus ir inovacijų ekosistemas. Antra, remdamasis patirtimi, įgyta žinių trikampio integracijos srityse, EIT tiesiogiai remis verslumo ir inovacinių pajėgumų stiprinimą aukštojo mokslo sektoriuje. Galiausiai, naudodamasis

veiksmingesnėmis kompleksinėmis priemonėmis EIT užtikrins, kad jo poveikis ES lygmeniu didėtų. Be to, EIT taip pat gerins savo įvairių sričių veiklą, kad ši būtų veiksmingesnė, efektyvesnė ir darytų didesnę poveikį.

3.1. Žinių ir inovacijos bendrijos

(1) Parama esamoms ŽIB

EIT ir ŽIB vykdoma žinių trikampio integracija ES, valstybių narių, regionų ir vietos lygmenimis tebebus pagrindinė užduotis stiprinant inovacijų ekosistemas ir stengiantis pasiekti, kad jos būtų tvarios, taip pat ieškant naujų visuotinių uždavinių sprendimo būdų. EIT toliau remis ŽIB (žr. 2 pav.) ir toliau stiprins sėkmingą jų steigimo, augimo ir valdymo platformą. ŽIB ir toliau veiks per koordinavimo centrus (KC). ŽIB toliau sieks finansinio tvarumo, stengsis pritraukti viešąsias ir privačiąsias investicijas, kad ilgainiui (ne vėliau kaip po 15 metų) taptų finansiškai nepriklausomos nuo EIT dotacijos.

EIT didelę dalį savo biudžeto skirs ŽIB remti. Jis stebės ir analizuos ŽIB veiklą ir užtikrins, kad ŽIB siektų EIT ir programoje „Europos horizontas“ nustatytų tikslų. Be finansinės paramos, teikiamos remiantis įgyta patirtimi, EIT vykdys strateginę ŽIB priežiūrą, taip pat teiks rekomendacijas horizontaliaisiais ir konkrečiais klausimais, įskaitant sąveikos kūrimą pagal programą „Europos horizontas“ ir kitas ES iniciatyvas. EIT ypač padės ŽIB kurti sąsajas ir skatinti bendrą veiklą su atitinkamomis Europos partnerystėmis ir kitomis Sąjungos iniciatyvomis bei programomis.

EIT taip pat stebės, kaip skiriamas EIT ženklas ŽIB švietimo ir mokymo programoms bei nagrinės, koks kokybės užtikrinimo mechanizmas būtų veiksmingesnis, įskaitant išorės pripažinimą ir akreditavimą EIT ženklui gauti.

EIT sukurs palankesnes sąlygas, kuriomis ŽIB būtų teikiamos bendros paslaugos, keičiamasi patirtimi bei gerąja praktika tarp ŽIB, ir skatins ŽIB tarpusavio bendradarbiavimą (įvairių ŽIB vykdomą veiklą) teminiais ir horizontaliaisiais klausimais. Įvairių ŽIB vykdomai veiklai daugiausia galimybių yra tose srityse, kuriose keletas ŽIB jau siekia įgyvendinti bendrus ES politikos prioritetus ir kuriose nėra specialių ŽIB. Įvairių ŽIB bendruomenių vienijimas įgyvendinant specialius bendrus abipusiškai naudingus veiksmus suteikia daug sąveikos galimybių. EIT skatins tokią veiklą ir aktyviai dalyvaus apibrėžiant įvairių ŽIB vykdomos veiklos turinį ir struktūrą. Jis stebės, kaip įgyvendinama įvairių ŽIB vykdoma veikla, taip pat stebės, kokių rezultatų pasiekta, ir sieks, kad tokia veikla taptų neatskiriama ŽIB strategijų dalimi.

(2) ŽIB regioninio poveikio didinimas

EIT toliau didins savo veiklos poveikį regionuose, didindamas **atvirumą** galimų partnerių ir suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu, rengdamas konkretesnę ŽIB **regioninę strategiją**, įskaitant sąsajas su atitinkamomis pažangiosios specializacijos strategijomis.

EIT valdoma ir ŽIB įgyvendinama EIT regioninė inovacijų sistema kol kas veikė savanoriškai. Nuo 2021 m. EIT RIS taps neatskiriama ŽIB daugiametės strategijos dalimi. EIT toliau teiks rekomendacijas ir paramą ŽIB rengiant daugiametės EIT RIS strategijas ir jas įgyvendinant. EIT RIS veikla bus tęsiama skiriant didesnę paramą šalims ir regionams, kurių rezultatai inovacijų diegimo srityje yra nepakankami, tų šalių ir regionų inovaciniams pajėgumams stiprinti. EIT biudžetas, skiriamas EIT RIS veiklai įgyvendinti, sudarys ne mažiau kaip 10 proc. visos EIT finansinės paramos, skiriamos ŽIB, taigi padaugės ŽIB partnerių iš tikslinių regionų. Pagal RIS bus remiama veikla, kuria siekiama:

- gerinti vietos ekosistemos inovacinius pajėgumus – tuo tikslu bus vykdoma pajėgumų didinimo veikla, kuriama glaudesnė vietos inovacijų subjektų (klasterių, tinklų, regioninių valdžios institucijų, AMI, mokslinių tyrimų organizacijų, PRM institucijų) sąveika;
- bendradarbiaujant su EIT ŽIB ir jų koordinavimo centrais susieti vietos inovacijų ekosistemas su visos Europos inovacijų ekosistemomis.

Be to, tam, kad būtų užtikrinta glaudesnė ŽIB integracija į vietos inovacijų ekosistemas, kiekviena ŽIB turės parengti ir įgyvendinti strategiją, kuria būtų stiprinamas regioninių ir vietos inovacijų subjektų ryšys, o EIT aktyviai stebės, kaip šios strategijos įgyvendinamos. ŽIB daugiametėje strategijoje ir verslo plane turėtų būti remiamasi pagal vietą pritaikyta inovacijų metodika. Numatyta, kad ją įgyvendins ŽIB KC (ir RIS), taigi turėtų būti remiamasi jų vaidmeniu kaip vartais į ŽIB bendruomenę ir priemone ryšiams su vietos partneriais užmegzti. ŽIB turėtų įrodyti sąsajas su vietos pažangiosios specializacijos strategijomis ir atitinkamų teminių platformų veikla bei tarpreregioninėmis iniciatyvomis, įskaitant ESI fondų vadovaujančiosiomis institucijomis. EIT taip pat stebės, kaip veikia KC ir kaip jie integruojasi į vietos inovacijų ekosistemas.

(3) *Naujų ŽIB kūrimas*

Siekdamas padėti spręsti naujus ir išskylančius pasaulinius uždavinius, EIT kurs naujas ŽIB prioritetinėse srityse, kurias pasirinks pagal kriterijus vertindamas, be kita ko, tų sričių aktualumą programoje „Europos horizontas“ apibrėžtiems politikos prioritetams, jų potencialą ir pridėtinę vertę, kuri bus kuriama pagal EIT modelį. Kuriant naujas ŽIB bus atsižvelgiama į programos „Europos horizontas“ strateginį planą ir EIT 2021–2027 m. laikotarpiui skirtą biudžetą. Atitinkami Europos partnerysčių atrankos kriterijai, apibrėžti [reglamento dėl programos „Europos horizontas“] III priede, bus įtraukti į ŽIB skirtus kvietimus teikti pasiūlymus ir bus vertinami vertinimo etapu.

Būsimų ŽIB prioritetinių sričių sąrašas pateiktas šios SID 1A priede.

Remiantis EIT valdybos pasiūlymu ir jo analize, pirmąją kultūros ir kūrybos sektorių ŽIB siūloma sukurti 2022 m., o kvietimą teikti pasiūlymus paskelbti 2021 m. Ši prioritetinė sritis labiausiai papildo kitų EIT jau sukurtų aštuonių ŽIB veiklą ir galimas kitų Europos partnerysčių, kurias ketinama sukurti pagal programą „Europos horizontas“, prioritetines sritis. Kultūros ir kūrybos sektoriuose daug augimo galimybių, vykdoma daug vietos lygmens iniciatyvų, jie svarbūs piliečiams. Šie sektoriai užima tvirtą padėtį vietos ir regioninėse ekosistemose. Tačiau kultūros ir kūrybos sektorius vis dar yra labai suskaidytas, novatoriams bei verslo steigėjams trūksta verslumo ir novatoriškumo įgūdžių. Tokius trukdžius geriausiai galėtų pašalinti ŽIB, nes jos taiko žinių trikampio integracijos metodą, vadovaujasi ilgalaikę perspektyva ir pagal vietą pritaikytu metodu. Informacijos suvestinė, kurioje apibendrinti kultūros ir kūrybos sektoriaus uždaviniai bei numatomas būsimos ŽIB poveikis, pateikta šios SID 1B priede.

Pagal siūlomą EIT biudžetą antrąją ŽIB būtų galima sukurti 2025 m., o kvietimą teikti pasiūlymus paskelbti 2024 m., iš dalies pakeitus 1A priedą ir įtraukus naują (-as) prioritetinę (-es) sritį (-is). Prioritetinė (-ės) sritis (-ys) bus pasirinkta (-os) remiantis EIT valdybos pasiūlymais. Pasiūlyimuose bus atsižvelgta į programos „Europos horizontas“ strateginiame mokslinių tyrimų ir inovacijų plane apibrėžtas prioritetines sritis ir Europos partnerysčių atrankos kriterijus, ypač į atvirumą, skaidrumą, ES pridėtinę vertę, derėjimą ir sąveiką. Naujų ŽIB atrankos kriterijai bus suderinti su kriterijais, numatytais programoje

„Europos horizontas“. Jie taip pat padės įgyvendinti ES politikos prioritetus, pavyzdžiui, misijas ir darnaus vystymosi tikslus. Kitas ŽIB būtų galima pasirinkti tada, jeigu tam būtų skirta papildomų lėšų iš EIT biudžeto.

EIT:

- stiprins inovacijų ekosistemas toliau padėdamas esamoms ŽIB spręsti visuotinius uždavinius integruojant žinių trikampį;
- apibrėš ŽIB tarpusavio bendradarbiavimo sritis ir skatins tvirtesnę bendradarbiavimą strateginės ir politinės svarbos klausimais;
- užtikrins, kad ŽIB parengtų ir įgyvendintų strategiją, pagal kurią būtų bendradarbiaujama ir kuriama sąveika su atitinkamomis Europos partnerystėmis ir pagal atitinkamas kitas Sąjungos iniciatyvas ir programas;
- užtikrins, kad ŽIB laikytųsi įtraukaus požiūrio ir stengtųsi stiprinti savo ryšius su nacionaliniais, regioniniais ir vietos inovacijų subjektais;
- užtikrins, kad EIT veikla pagal RIS darytų didesnę regioninę poveikį ir būtų visiškai integruota į ŽIB daugiametės strategijas;
- steigs naujas ŽIB pasirinktose strateginės svarbos teminėse srityse, pradėdamas nuo kultūros ir kūrybos sektorių ŽIB, kurią įsteigs 2022 m.

3.2. Aukštojo mokslo inovacinių pajėgumų rėmimas

Taikydamas žinių trikampio integravimo modelį, EIT padėjo pašalinti ilgai žiojėjusią spragą tarp aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų. Ypač pažymėtina, kad EIT yra viena pagrindinių žmogiškojo kapitalo ugdymo priemonių, nes išskirtinį dėmesį sutelkia į verslumo mokymą. Vis dėlto EIT veiklos poveikis tebėra juntamas tik ŽIB partneriams.

Tam, kad inovacijos būtų remiamos plačiau, Europos aukštojo mokslo institucijos, taikydamos savo švietimo ir mokslinių tyrimų metodus, bendradarbiaudamos su verslo sektoriumi ir platesne vietos inovacijų ekosistema, įskaitant pilietinę visuomenę, turi būti novatoriškos ir verslios.

Tam, kad AMI taptų novatoriškesnėmis ir verslesnėmis organizacijomis, reikalinga aiški strategija, metodinė sistema ir įsipareigojimas skirti išteklių. Dėl savo patirties EIT užima unikalią padėtį, tad gali padėti ugdyti AMI verslumo ir novatoriškumo pajėgumus pagal programą „Europos horizontas“.

EIT vykdys savo veiklą per ŽIB atvirai ir tikslingai ir sieks didinti aukštojo mokslo sektoriaus novatoriškumo pajėgumus, kad į inovacijų vertės grandines ir ekosistemas būtų įtraukta daugiau AMI. Ši veikla papildys EIT intervencinę veiklą švietimo srityje (tai bus pagrindinė ŽIB vykdomos žinių trikampio integravimo veiklos dalis), ypač tuo, kad ŽIB taps atviresnės ir prieinamesnės tiems subjektams, kurie nėra ŽIB partneriai. EIT veiklos poveikis bus juntamas už ŽIB ribų ir ši veikla padės įgyvendinti pagrindinę EIT misiją – stiprinant valstybių narių novatoriškumo pajėgumus skatinti tvarų ekonomikos augimą ir konkurencingumą. Ši veikla bus vykdoma atsižvelgiant į programos „Europos horizontas“ tikslus pagal mokymosi visą gyvenimą principus skatinti verslumo ir novatoriškumo įgūdžius ir, be kitų dalykų, visoje Europoje didinti AMI pajėgumus.

EIT parama bus teikiama vykdant tokias politikos iniciatyvas kaip „HEInnovate“⁴ ir RIAA⁵, kurios įvairiose AMI ir valstybėse narėse visoje ES jau pasiteisino kaip vertingos iniciatyvos. Planuodamas savo paramos veiklą, EIT glaudžiai bendradarbiaus su Komisija, užtikrindamas, kad ši veikla derėtų su atitinkama veikla, vykdoma pagal programas „Europos horizontas“, „Erasmus“ ir kt., bei ją papildytų. Konkretūs įgyvendinimo ir vykdymo mechanizmo proceso aspektai pirmuosius trejus metus bus toliau kuriami ir derinami, o bandomuoju etapu, prieš veiklą išplečiant, bus stebimi ir vertinami.

Įgyvendinant ir stebint ŽIB administruojamą veiklą EIT atliks valdymo ir koordinavimo funkcijas. Ypač daug dėmesio bus skiriama siekiui užtikrinti: įtraukumą siekiant pritraukti AMI, kurios nėra ŽIB partnerės; tarpdiscipliniškumą ir tarpsektoriškumą; sąsają su Europos Komisijos pažangiosios specializacijos strategija, atitinkamomis teminėmis platformomis ir EIT RIS.

EIT susies savo paramą novatoriškumo pajėgumų plėtrai aukštojo mokslo sektoriuje su EIT ženklu, kuris šiuo metu yra suteikiamas ŽIB švietimo programoms. Dalyvaujančios AMI ypač gali būti įtrauktos į EIT ženklo naudojimo veiklą. EIT taip pat pradės teikti EIT ženklą mokymosi visą gyvenimą veiklai, į kurią įtraukiama didesnė studentų, suaugusių besimokančiųjų ir institucijų (įskaitant PRM institucijas), kurie nėra ŽIB partneriai, tikslinė grupė ir kuri bus nukreipta į tą grupę. Ženklo taikymas ne vien EIT bendrijoje darys didesnę struktūrinę poveikį visais lygmenimis (asmens, programos ir institucijos).

EIT ypač daug dėmesio skirs AMI iš tų šalių, kurios yra vidutinės arba silpnos novatorės, ir iš kitų prastesnius rezultatus pasiekusių regionų, kurie nori stiprinti savo inovacinius pajėgumus ir pažangiosios specializacijos strategijas. EIT šiai priemonei skirs ne mažiau kaip 25 proc. viso šiai veiklai skiriamo biudžeto.

EIT:

- bendradarbiaudamas su Komisija, suplanuos ir pradės vykdyti veiklą, kuria remis novatoriškumo pajėgumų ugdymą aukštojo mokslo sektoriuje. Ši veikla bus vykdoma per ŽIB ir bus pradėta 2021 m.;
- pradės vykdyti informavimo programą, pagal kurią skatins AMI iš šalių, kurios yra vidutinės arba silpnos novatorės, ugdyti savo inovacinius pajėgumus;
- teiks konkrečias rekomendacijas, dalyvis praktine patirtimi ir konsultuos dalyvaujančias AMI;
- stiprins EIT ženklą ir plės jo taikymo sritį, kad jis būtų skiriamas ne tik ŽIB, bet ir

⁴ Iniciatyva „HEInnovate“ yra Europos Komisijos ir EBPO sukurta politikos programa. Pagal iniciatyvą „HEInnovate“ AMI siūloma metodika, pagal kurią nustatoma, kurias novatoriškumo pajėgumų sritis plėtoti toliau ir kaip toliau formuoti atitinkamas strategijas ir veiksmus, kad būtų pasiektas norimas poveikis. Iniciatyva „HEInnovate“ vykdoma remiantis patikimais metodiniais duomenimis, o pajėgumams ugdyti pasirinktos aštuonios sritys: lyderystė ir valdymas; skaitmeninė transformacija; organizaciniai pajėgumai: verslumo mokymas ir mokymasis; verslininkų rengimas ir rėmimas; keitimasis žiniomis; tarptautinimas; poveikio vertinimas. EBPO paskelbė keletą iniciatyvos „HEInnovate“ ataskaitų pagal konkrečias šalis, žr. EBPO įgūdžių tyrimo serijos ataskaitas interneto svetainėje <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>.

⁵ Regioninė inovacijų poveikio vertinimo sistema (angl. *Regional Innovation Impact Assessment framework*, RIIA) yra Europos Komisijos sukurta sistema. Tai pirmasis žingsnis padedant įvertinti universitetų inovacijų poveikį tobulinant parametrais grindžiamus konkrečių atvejų tyrimus. Inovacijų poveikio vertinimą, pavyzdžiui, pagal RIIA sistemą, galima susieti su inovacinės veiklos rezultatais pagrįstomis regioninio, nacionalinio arba ES lygmens finansavimo priemonėmis.

3.3. EIT kompleksinė veikla

(1) Komunikacinė veikla

EIT stiprins savo komunikacinę veiklą ir didins matomumą. Daugėjant ŽIB ir imantis naujos veiklos, kuria bus remiamas AMI verslumo ugdymas, EIT dės daugiau pastangų, kad padidintų savo vardo kaip inovacijų kokybės ženklo pripažinimą. Šis savo vardo valdymas ir geresnė komunikacija, ypač su piliečiais, yra labai svarbūs, nes EIT paskatintos inovacijos padeda atskleisti konkretų ES investicijų, įgyvendinamų pagal Europos bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, poveikį. EIT taikys patobulintą vardo viešinimo savo pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams (AMI, mokslinių tyrimų organizacijoms, verslo įmonėms ir pan.) strategiją visose valstybėse narėse ir už jų ribų, kaip numatyta pagal programos „Europos horizontas“ komunikacijos metodiką.

Siekdamas užtikrinti, kad informacija apie EIT siūlomas galimybes būtų skleidžiama plačiau ir kad tos galimybės būtų geriau suprantamos, EIT nagrinės galimybę intensyviai konsultacijas ir pagalbą su dalyvavimu EIT ŽIB susijusiais klausimais visoje Europoje. Tuo tikslu jis naudosis visoje Europoje jau veikiančiais informacijos tinklais.

Siekdamas užtikrinti, kad didelė viso žinių trikampio bendruomenė, į kurią įeina ES, nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens suinteresuotieji subjektai, žinotų apie visus EIT (ir ŽIB) kvietimus teikti pasiūlymus ir finansuojamus projektus, informacija apie juos pagal programą „Europos horizontas“ taip pat bus skelbiama Europos finansavimo ir konkursų galimybių portale.

EIT reguliariai, bent dukart per metus, rengs valstybių narių atstovų grupės ir atitinkamų Komisijos tarnybų susitikimus, taip siekdamas užtikrinti tinkamą komunikaciją ir informacijos srautą su valstybėmis narėmis ir ES subjektais, informuoti juos apie EIT finansuojamos veiklos rezultatus ir laimėjimus. Valstybių narių atstovų grupė taip pat užtikrins reikiamą paramą, kad EIT remiama veikla būtų susieta su nacionalinėmis programomis ir iniciatyvomis, įskaitant galimą nacionalinį bendrą šios veiklos finansavimą.

EIT toliau administruos EIT suinteresuotųjų subjektų forumą ir EIT apdovanojimus, siekdamas skatinti ryšius su Europos žinių trikampio dalyviais ir pripažinti perspektyviausius Europos verslininkus ir novatorius.

EIT toliau administruos EIT alumnų bendruomenę⁶ (bendradarbiaudamas su EIT alumnų valdyba) ir teiks jai strategines rekomendacijas stengdamasis kuo labiau padidinti jos poveikį verslumui ir visuomenei, taip pat stengsis, kad jos nariai būtų nuolat įtraukiami į EIT remiamą veiklą. 2021–2027 m. laikotarpiu bendruomenė toliau augs, į ją taip pat bus įtraukti alumnai, dalyvavę veikloje, kuria buvo remiami AMI inovaciniai pajėgumai.

(2) Apibrėžti gerąją praktiką ir dalytis jos pavyzdžiais su suinteresuotaisiais subjektais

EIT atlieka esminį vaidmenį skleidžiant gerąją praktiką ir įgytą patirtį. ŽIB ir projektai, kuriais remiami AMI inovaciniai ir verslumo pajėgumai, yra vertingas įrodymų šaltinis ir eksperimentinio mokymosi priemonė politikos formuotojams. Iš jų atsirenkami gerosios praktikos pavyzdžiai, jie padeda kurti ir įgyvendinti teminių sričių ES politiką.

⁶ EIT alumnų bendruomenė vienija verslininkus ir pokyčių iniciatorius, dalyvavusius ŽIB vykdytose švietimo ir verslumo programose. Bendruomenę sudaro daugiau kaip 5 000 narių tinklas.

Iki šiol geroji praktika ir patirtis, įgyta dalyvaujant ŽIB veikloje, nebuvo pakankamai kodifikuota ir veiksmingai skleidžiama. Kad būtų lengviau vykdyti savo kaip politikos formuotojų ir visos inovacijų bendruomenės žinių partnerio funkcijas, EIT toliau plėtos savo kaip inovacijų instituto, gebančio nustatyti, analizuoti, kodifikuoti inovacinę praktiką, dalyvaujant ES finansuojamoje veikloje (švietimo ir mokymo veikloje, inovacijų ir verslumo rėmimo veikloje) įgytą patirtį ir rezultatus, jais dalytis ir užtikrinti, kad jais būtų naudojamosi platesniu mastu, vaidmenį. Vykdam šią veiklą bus remiamasi sąsajomis ir sąveika su kitomis [pasiūlymo dėl programos „Europos horizontas“] [inovatoriškos Europos veiklos sritys] iniciatyvomis.

(3) *Tarptautinis bendradarbiavimas*

Vadovaudamasis EIT reglamentu, EIT sieks didesnio savo veiklos poveikio. Tuo tikslu jis naudosis tarptautiniu bendradarbiavimu ir koordinuos ŽIB vykdomą EIT finansuojamą tarptautinę veiklą. EIT siekiai bus glaudžiai suderinti su atitinkamais Europos Sąjungos pramonės politikos tikslais, jos mokslinių tyrimų ir inovacijų prioritetais ir jais bus užtikrinama Europos pridėtinė vertė.

Tarptautinio bendradarbiavimo srityje EIT, konsultuodamasis su Komisija, stengsis veiksmingai spręsti pasaulinius visuomenės uždavinius, prisidės prie svarbių tarptautinių iniciatyvų ir padės siekti darnaus vystymosi tikslų, užtikrindamas galimybę pasinaudoti talentais ir didesne novatoriškų sprendimų pasiūla bei paklausa. Planuodami ir vykdydami savo tarptautinę veiklą EIT ir ŽIB glaudžiai bendradarbiaus su Komisija, laikydamiesi programoje „Europos horizontas“ ir kitose ES politikos srityse numatyto požiūrio. Šią veiklą prižiūrės EIT valdyba.

EIT:

- įgyvendindamas tvirtesnę vardo viešinimo strategiją pagrindinių suinteresuotųjų subjektų valstybėse narėse atžvilgiu, didins savo matomumą;
- užtikrins Europos Sąjungos paramos matomumą;
- nagrinės galimybę pasinaudoti esamais ES informacijos tinklais ir koordinuos jų veiklą siekdamas užtikrinti, kad galimiems EIT ŽIB partneriams būtų teikiami geresni patarimai ir rekomendacijos;
- organizuos reguliarius valstybių narių atstovų grupės susitikimus siekdamas užtikrinti veiksmingą komunikaciją ir informacijos srautą su valstybėmis narėmis;
- per suinteresuotųjų subjektų forumą, EIT apdovanojimus ir EIT alumnus didins savo veiklos matomumą piliečių ir suinteresuotųjų subjektų bendruomenės atžvilgiu;
- apibrėš, kodifikuos dalyvaujant EIT finansuojamoje veikloje įgytą patirtį ir gerąją praktiką ir veiksmingai dalytis jos pavyzdžiais; bendradarbiaus su nacionalinio ir regioninio lygmens ES valstybių narių valdžios institucijomis, užmegs struktūrinį dialogą ir koordinuos veiksmus siekdamas apibrėžti gerąją praktiką ir įgytą patirtį, dalytis jos pavyzdžiais ir ją skleisti;
- laikydamasis Komisijos tarptautinio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje strategijos ir konsultuodamasis su atitinkamomis Komisijos tarnybomis, plėtos EIT ir ŽIB tarptautinį bendradarbiavimą. Šią veiklą prižiūrės EIT valdyba.

3.4. Tinkamas veikimas

Šiame skirsnyje aprašytos įvairios priemonės, kuriomis siekiama pritaikyti ir patobulinti dabartinį EIT ir ŽIB veikimą. Veiksminga ir strategiška EIT valdyba stebės, kaip tos priemonės įgyvendinamos EIT lygmeniu, teiks reikiamas paskatas, vykdys reikiamą kontrolę, be kita ko, šiuo tikslu naudodamasi finansavimo paskirstymo procesu. Taip bus siekiama užtikrinti, kad ŽIB įgyvendintų tas priemones.

(4) ŽIB veiklos modelis

EIT parengs ŽIB veiklos gaires ir stebės, kaip ŽIB laikosi patikimo valdymo principų, reglamente dėl programos „Europos horizontas“ Europos partnerystėms nustatytų principų ir kriterijų, taip pat stebės, kaip jie derinami su programos „Europos horizontas“ prioritetais siekiant kuo geresnių rezultatų ir kuo didesnio poveikio.

Priemonės, kuriomis užtikrinamas nuolatinis ŽIB įgyvendinimo proceso atvirumas ir skaidrumas, bus patobulintos pirmiausia įtraukiant bendrąsias nuostatas, skirtas naujiems nariams, kurie suteikia partnerystėms pridėtinės vertės. Jos savo veiklą taip pat vykdys visiškai skaidriai. ŽIB tebebus dinamiškos partnerystės, prie kurių, atsižvelgiant į kompetenciją ir strateginį tinkamumą, gali jungtis nauji partneriai, įskaitant vis didesnę MVĮ dalį. Siekiant apriboti finansavimo koncentraciją ir užtikrinti, kad ŽIB veikloje dalyvautų platus partnerių tinklas, verslo plano rengimo procedūra (įskaitant prioritetų nustatymą, veiklos atranką ir lėšų paskirstymą) taps skaidresnė ir įtraukesnė. Galiausiai pažymėtina, kad ŽIB skelbs daugiau kvietimų teikti pasiūlymus dėl inovacijų projektų, kuriuose galės dalyvauti trečiosios šalys. Visomis tomis priemonėmis bus pasiekta, kad ŽIB veikloje dalyvautų daugiau subjektų. Be to, savo reguliariai rengiamose ataskaitose ŽIB turėtų pranešti apie naujų partnerių įtraukimą.

Kadangi ŽIB veikia visoje inovacijų vertės grandinėje, jos savo verslo plane užtikrins tinkamą švietimo, verslumo ir inovacijų veiklos pusiausvyrą. ŽIB veikla bus įgyvendinama naudojantis optimizuota, veiksminga ir ekonomiškai efektyvia struktūra, užtikrinančia, kad administracinės ir pridėtinės išlaidos būtų kuo mažesnės. EIT užtikrins, kad vykdydamos įvairią ŽIB verslo planuose numatytą veiklą, kuri veiksmingai padeda siekti ŽIB tikslų, ŽIB pasiektų numatytą poveikį.

Siekiant užtikrinti, kad susitarimo pagal iniciatyvą galiojimo laikotarpiu kiekvienas ŽIB partneris laikytųsi įsipareigojimų, bus reguliariai stebimas faktinis partnerių indėlis ir jis bus lyginamas su pradiniais įsipareigojimais. EIT užtikrins, kad ŽIB įdiegtų rizikos valdymo sistemą tiems atvejams, kai tam tikri partneriai negali įvykdyti savo pradinių įsipareigojimų.

EIT:

- užtikrins, kad ŽIB taikytų griežtus atvirumo ir skaidrumo principus, ypač kalbant apie naujų partnerių pasirinkimą ir verslo planų rengimo procedūrą;
- užtikrins, kad ŽIB įgyvendinama veikla visapusiškai atitiktų atitinkamus reglamente dėl programos „Europos horizontas“ nustatytus reikalavimus;
- verslo planuose užtikrins reikiamą žinių trikampio veiklos pusiausvyrą;
- užtikrins, kad ŽIB administracinės išlaidos būtų kuo mažesnės;
- užtikrins, kad jau veikiančios aštuonios ŽIB pradėtų laikytis naujų programoje „Europos horizontas“ Europos partnerystėms nustatytų įgyvendinimo kriterijų.

(5) ŽIB finansavimo modelis

Naudodamas optimizuotą ir supaprastintą finansavimo modelį EIT padidins ŽIB poveikį ir indėlį siekiant programos „Europos horizontas“ tikslų. Siekdamas padidinti savo paramos pridėtinę vertę, EIT pakoreguos savo finansavimo modelį. EIT atliks patobulinimus keturiose pagrindinėse srityse.

Pirma, siekdamas padidinti privačiųjų ir viešųjų investicijų lygį, EIT nustatys bendro finansavimo normą. Pakoregavus finansavimo modelį, ŽIB bus lengviau pereiti prie finansinio tvarumo. Tai būtų paskata joms partnerystės susitarimo galiojimo laikotarpiu savo verslo planuose laipsniškai mažinti EIT finansavimą ir kartu didinti kitų investicijų, skiriamų ne iš EIT šaltinių, lygį. Fiksuotas bendro finansavimo normų mažinimas bus taikomas visais ŽIB gyvavimo ciklo etapais (veiklos pradžios, plėtros, brandos, EIT dotacijos laikotarpio pabaigos), kaip parodyta toliau.

	Veiklos pradžia	Veiklos plėtra	Branda	EIT dotacijos laikotarpio pabaiga
Metai	1–4	5–7	8–11	12–15
EIT bendro finansavimo norma	iki 100 proc.	iki 80 proc.	iki 70 proc.	50 proc. 12-aisiais metais, kasmet mažinant po 10 proc.

4 pav. EIT bendro finansavimo normos 2021–2027 m.

Antra, šiuo metu taikomas dotacijų paskirstymo procesas bus labiau orientuotas į konkurencingą veiklą, rezultatus ir į daugiamečių dotacijų naudojimą. EIT valdyba suteiks ŽIB daugiau paskatų, ypač pagal individualius veiklos rezultatus, kad veiklos poveikis būtų kuo didesnis. Todėl EIT iš dalies pakeis konkurencingo finansavimo nuostatas, kad pagal programą „Europos horizontas“ vykdoma veikla darytų kuo didesnę poveikį.

Trečia, EIT taikys griežtas taisykles siekdamas sugriežtinti peržiūros mechanizmą, kuris yra taikomas iki pradinio pirmųjų septynerių metų ŽIB veiklos laikotarpio pabaigos. Ši laikotarpio vidurio peržiūra, kuri bus atlikta pasinaudojant išorės ekspertų paslaugomis, turėtų atitikti geriausią tarptautinę praktiką, programoje „Europos horizontas“ nustatytus Europos partnerystės stebėsenos ir vertinimo kriterijus ir būti atlikta iki pradinio septynerių metų laikotarpio pabaigos. Atsižvelgdama į peržiūros rezultatus, valdyba priims sprendimą toliau skirti ŽIB finansinius įnašus arba juos nutraukti (taigi nepratęsti bendrojo partnerystės susitarimo su ta ŽIB), o išteklius persikirstyti rezultatyvesnei veiklai.

Galiausiai pažymėtina, kad EIT toliau sieks supaprastinimo, kad sumažintų ŽIB tenkančią nepagrįstą administracinę našą⁷ ir kad ŽIB galėtų dinamiškai ir veiksmingai įgyvendinti savo metinius verslo planus ir daugiamečią strategiją. Be kita ko, tam tikros ŽIB veiklos atveju išlaidos bus atlyginamos mokant fiksuotąją sumą arba pagal vieneto įkainius. Be to, kad ištekliai, ypač skiriami novatoriškai veiklai, būtų planuojami geriau, taip pat tam, kad ŽIB veikloje dalyvaujantiems partneriams būtų paprasčiau prisiimti griežtesnius įsipareigojimus ir

⁷ Kasmetinės ataskaitos apie ŽIB papildomą veiklą nebebus teikiamos, kaip rekomendavo Audito Rūmai 2016 m. specialiojoje ataskaitoje (Rekomendacija Nr. 1, p. 51).

skirti ilgalaikes investicijas, EIT pagal atitinkamus bendruosius partnerystės susitarimus pasirašys su ŽIB daugiamečius dotacijos susitarimus (jeigu tai bus tikslinga). Šie daugiamečiai dotacijų susitarimai turėtų galioti ne ilgiau kaip trejus metus.

EIT:

- įgyvendins naują finansavimo modelį, kuriuo bus siekiama skatinti ŽIB partnerius prisiimti įsipareigojimus;
- nuolat tobulins finansavimo modelį: supaprastins ŽIB ataskaitų teikimo tvarką ir tais atvejais, kai tai laikys tikslinga, pagal atitinkamus bendruosius partnerystės susitarimus pasirašys su ŽIB daugiamečius dotacijų susitarimus;
- pakoreguos konkurencingo dotacijų paskirstymo procesą, kad už efektyvią veiklą ir rezultatus būtų apdovanojama;
- prieš pasibaigiant septintiesiems veiklos metams, atliks griežtesnę išsamią kiekvienos ŽIB veiklos peržiūrą, o valdyba, remdamasi jos rezultatais, priims sprendimą dėl to, ar tęsti, ar nutraukti finansinę paramą pagal programoje „Europos horizontas“ Europos partnerystėms nustatytą tvarką.

(6) *EIT ryšys su ŽIB pasibaigus bendrajam partnerystės susitarimui*

Remdamasi nuodugniu nepriklausomu tyrimu, kuris bus atliktas glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija, iki 2023 m. pabaigos EIT apibrėš savo santykius su ŽIB, kurioms 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu paramos dotacijos bus nutrauktos. Jeigu galutinės peržiūros rezultatai bus teigiami, EIT gali su kiekviena ŽIB sudaryti bendradarbiavimo memorandumą, pagal kurį, nutraukus bendrąjį partnerystės susitarimą, bendradarbiavimas su ŽIB būtų tęsiamas. Be kitų dalykų, tokiame memorandume turėtų būti apibrėžtos teisės ir pareigos, susijusios su:

- EIT vardo naudojimu, dalyvavimu EIT apdovanojimų programoje ir kitose EIT organizuojamose iniciatyvose;
- EIT ženklo naudojimu švietimo ir mokymo programoms;
- dalyvavimu EIT kvietimuose teikti pasiūlymus dėl įvairių ŽIB vykdomos veiklos ir bendrų paslaugų;
- santykiais su EIT alumnų bendruomene.

EIT:

- suformuluos bendrus santykių su ŽIB, nutraukus bendrąjį partnerystės susitarimą, principus, laikydamasis programoje „Europos horizontas“ Europos partnerystėms nustatytų reikalavimų;
- jeigu galutinės peržiūros rezultatai bus teigiami ir EIT valdyba taip nuspręs, sudarys su ŽIB bendradarbiavimo memorandumą, kad ŽIB išliktų aktyviomis EIT bendruomenės narėmis.

3.5. Sąveika ir papildomumas su kitomis programomis

Dėl plačios veiklos srities ir išskirtinio vaidmens EIT užima tinkamą padėtį, kad galėtų kurti sąveiką ir užtikrinti papildomumą su kitomis ES programomis arba priemonėmis. Be kitų dalykų, tuo tikslu jis gali intensyvuoti savo paramą ŽIB jų veiklos planavimo ir įgyvendinimo etapais. Toliau pateiktame sąraše išdėstyti konkretūs pavyzdžiai, kuriose srityse EIT padės

kurti sąveiką vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, pasibaigus programai „Europos horizontas“.

Programa „Erasmus“

- Bus kuriama sąveika tarp atitinkamų programos „Erasmus“ ir EIT bendruomenių. Bendradarbiaujant bus siekiama užtikrinti, kad programos „Erasmus“ studentai, dalyvaujantys ŽIB partnerių aukštojo mokslo institucijų programose, galėtų lankyti ŽIB vasaros mokyklas arba dalyvauti kitoje atitinkamoje mokymo veikloje (pavyzdžiui, verslumo ir inovacijų valdymo temomis) ir užmegzti ryšius su ŽIB alumnų tinklu.
- Bendradarbiavimo veikla taip pat gali apimti EIT ir (arba) ŽIB organizuojamą mokymą akademiniams darbuotojams (iš visų aukštojo mokslo institucijų, kurios nėra ŽIB partnerės) pagal mokymo programas, į kurias įtraukiami verslumo ir inovacijų dalykai, programos „Erasmus“ tinkle sukurtos novatoriškos praktikos (pavyzdžiui, aukštojo mokslo institucijų ir verslo žinių aljansų) bandymą, pritaikymą ir plėtrą ŽIB veikloje ir atvirkščiai.
- Kai įmanoma, bus užtikrinama sąveika su Europos universitetų iniciatyva. Tai gali padėti EIT švietimo veiklą įtraukti į pagrindinę švietimo programą, kad būtų užtikrintas sisteminis poveikis.

Skaitmeninės Europos programa

- ŽIB koordinavimo centrai bendradarbiaus su Europos skaitmeninių inovacijų centrais ir padės įgyvendinti pramonės ir viešojo sektoriaus organizacijų skaitmeninę transformaciją.
- Bus tiriamos ŽIB galimybės naudotis pagal Skaitmeninės Europos programą sukurtą infrastruktūrą ir pajėgumais (pvz., duomenų ištekliais ir dirbtinio intelekto algoritmų bibliotekomis; valstybių narių didelio pajėgumo skaičiavimo kompetencijos centrais) švietimo ir mokymo sektoriuje, taip pat tuo naudotis bandymo ir demonstravimo tikslais inovacijų projektuose.

Sanglaudos politikos fondai (ypač Europos regioninės plėtros fondas ir Europos socialinis fondas)

- EIT ŽIB per savo koordinavimo centrus ir RIS subjektus skatins regioninę ir tarpregioninę bendradarbiavimą tarp žinių trikampio dalyvių (švietimo, mokslinių tyrimų ir verslo subjektų) ir vadovaujančiųjų institucijų, kartu užtikrindamos sąveiką su tarpregioniniu bendradarbiavimu ir investicijomis į susijusias prioritetines pažangiosios specializacijos sritis visoje vertės grandinėje ir su darbu teminėse pažangiosios specializacijos platformose. EIT taip pat nagrinės galimybes keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais prisidėti prie įgūdžių ugdymo iniciatyvų, vykdomų naudojantis sanglaudos politikos fondų lėšomis.
- EIT ŽIB skatins bendradarbiavimą su pažangiosios specializacijos platformomis, ypač pagal projektus, pagal kuriuos jau įgyta darbo su sanglaudos politikos fondų vadovaujančiosiomis institucijomis patirties, kad būtų lengviau sukurti sąveiką tarp EIT išteklių, sanglaudos politikos fondų ir kitų Europos, nacionalinių ir (arba) regioninių programų.

Programa „InvestEU“

- EIT ŽIB sieks bendradarbiauti su programos „InvestEU“ konsultaciniu centru, kad ŽIB remiamoms įmonėms rengiant, planuojant ir įgyvendinant projektus būtų teikiama techninė parama ir pagalba.
- EIT ŽIB, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisijos tarnybomis, prisidės prie informacijos teikimo programos „InvestEU“ portalui, siekiant pritraukti investuotojus į ŽIB remiamas įmones.

Programa „Kūrybiška Europa“

- Naujoji programa „Kūrybiška Europa“ bus ypač aktuali būsimų kultūros ir kūrybos sektoriaus ŽIB veiklai. Bus kuriama tvirta sąveika ir užtikrinamas papildomumas su programa tokiose srityse kaip kūrybiniai įgūdžiai, darbo vietos ir verslo modeliai.

Bendrosios rinkos programa (COSME)

- ŽIB stengsis bendradarbiauti su Europos įmonių tinklu (angl. EEN) ir jo sektorių grupėmis, siekdamas sukurti palankesnes sąlygas verslo įmonių tarpusavio bendradarbiavimui, technologijų perdavimui ir novatoriškai verslininkų, norinčių plėsti savo veiklą ES ir už jos ribų, partnerystei. EEN organizacijos viešins EIT ŽIB veiklą tarp savo klienčių MVI. EIT nagrinės naujų verslininkų galimybę bendradarbiauti pagal judumo programas, siekiant pagerinti jų verslumo įgūdžius.

4. IŠTEKLIAI

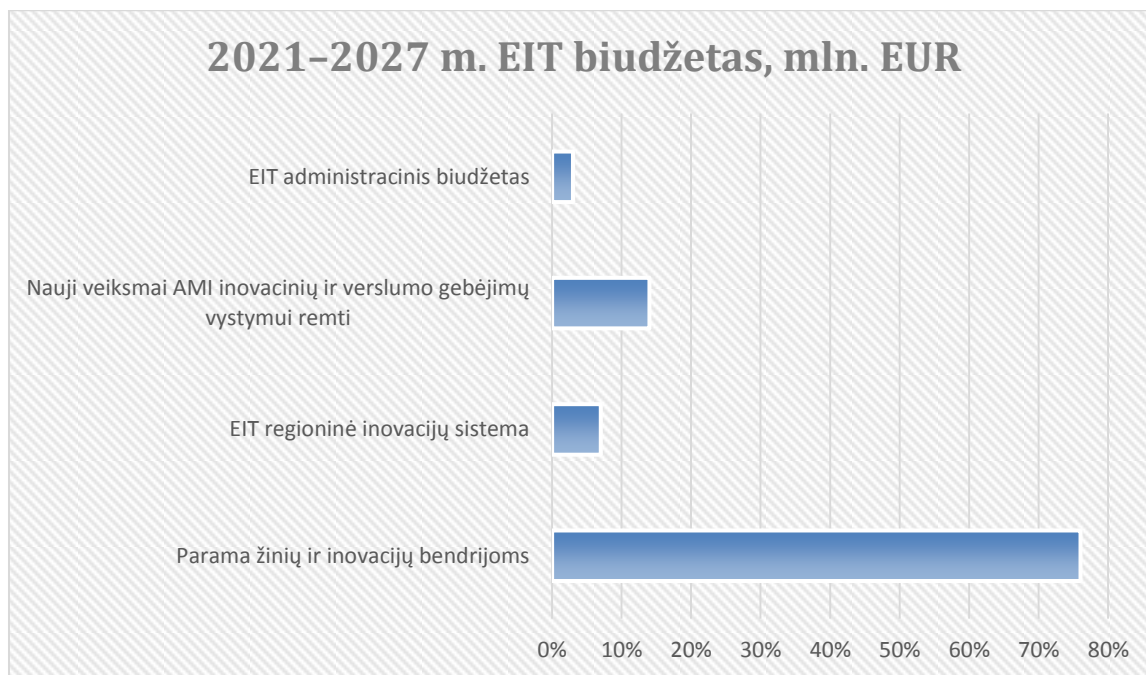
4.1. Biudžeto poreikiai

2021–2027 m. EIT biudžete turi būti [3 000] mln. EUR, ir šis biudžeto poreikis pagrįstas trimis pagrindiniais elementais: 1) esamų aštuonių ŽIB išlaidomis (jos atspindi tai, kad trijų iš šių ŽIB bendrieji partnerystės susitarimai baigs galioti iki 2024 m. pabaigos) ir dviejų naujų ŽIB sukūrimo (2022 m. ir 2025 m.) išlaidomis; 2) naujos EIT paramos ir koordinavimo veiklos pradžia; 3) administracinėmis išlaidomis.

Apie [2 500] mln. EUR (83,3 proc. viso EIT biudžeto) numatoma skirti esamoms ir naujoms ŽIB finansuoti, į jį įtraukti [200] mln. EUR regioninei inovacijų sistemai. Numatoma, kad nustačius bendro finansavimo normą, ŽIB pritrauks dar [1 500] mln. EUR iš kitų viešųjų ir privačiųjų šaltinių. Dviejų naujų ŽIB sukūrimui (atitinkamai 2022 ir 2025 m.) numatoma skirti apie [300] mln. EUR. Jeigu EIT biudžete atsirastų papildomų lėšų, EIT taip pat galėtų kurti kitas ŽIB.

EIT pradės vykdyti naują paramos veiklą siekdamas ugdyti AMI verslumo ir novatoriškumo pajėgumus. Šiai veiklai bus reikalingos horizontalios projektų valdymo ir stebėsenos paslaugos. Šiai veiklai iš EIT biudžeto reikės skirti apie [400] mln. EUR (ne daugiau kaip 14 proc.), iš jų [120] mln. EUR reikės skirti pradiniu etapu (per pirmuosius trejus metus), likusias lėšas – plėtros etapu (per paskutiniuosius ketverius metus).

EIT ir toliau veiks kaip optimizuota ir dinamiška organizacija. Administracinės išlaidos, apimančios būtinas darbuotojų, administracines, infrastruktūros ir veiklos išlaidas, padidės, tačiau vidutiniškai neviršys 3 proc. EIT biudžeto. Dalį administracinių išlaidų padengia Vengrija, iki 2029 m. pabaigos nemokamai suteikdama biuro patalpas. Todėl 2021–2020 m. administracinės išlaidos sudarys apie 73 mln. EUR. Biudžeto paskirstymas yra parodytas toliau:

4.2. Poveikis (stebėsena ir vertinimas)

Per kitą programavimo laikotarpį EIT poveikio vertinimas bus nuolat tobulinamas atsižvelgiant į anksčiau išmoktas pamokas ir įgytą patirtį. EIT taikys tokią vertinimo, ataskaitų teikimo ir stebėsenos tvarką, kuria užtikrins derėjimą su bendru pagal programą „Europos horizontas“ taikomu požiūriu, bet kartu paliks lankstumo galimybių. Ypač bus tobulinama grįžtamosios informacijos teikimo tarp Komisijos, EIT ir ŽIB sistema, kad tikslų būtų siekiama nuosekliai, darniai ir efektyviai.

Vertinimas

Komisija periodiškai vertins EIT veiklą, įskaitant per ŽIB valdomą veiklą, pagal EIT reglamento ir reglamento dėl programos „Europos horizontas“ nuostatas. Atliekant vertinimą bus vertinamas EIT veiklos, įskaitant ŽIB, veiksmingumas, efektyvumas, aktualumas, suderinamumas ir ES pridėtinė vertė. Vertinimą atliks nepriklausomi išorės vertintojai, vertinimo rezultatais bus remiamasi atliekant bendrą programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio ir *ex post* vertinimą. Be to, prieš baigiantis septintiesiems ir keturioliktiesiems veiklos pagal bendruosius partnerystės susitarimus metams, EIT atliks kiekvienos ŽIB nuodugnią peržiūrą.

Ataskaitų teikimas ir stebėsena

Teikti ŽIB veiklos ir jos rezultatų ataskaitas ir vykdyti tos veiklos stebėseną bus pagrindinė EIT užduotis. Šią užduotį EIT vykdys bendradarbiaudamas su bendromis programos „Europos horizontas“ tarnybomis. ŽIB ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema bus įtraukta į bendrą programos „Europos horizontas“ stebėsenos sistemą, pirmiausia tuo, kad bus sukurti bendri duomenų modeliai, įskaitant duomenų rinkimą. Komisija dalyvaus formuluojant visus svarbius poveikio ir stebėsenos rodiklius ir priemones, kurias EIT kuria arba taiko siekdamas užtikrinti suderinamumą ir nuoseklumą su bendra programos „Europos horizontas“ stebėsenos sistema, įskaitant pagrindines poveikio kryptis, Europos partnerysčių kriterijų sistemą ir strateginio planavimo procesą. EIT taip pat atsižvelgs į inovacijų radaro metodikos taikymą pagal programą „Europos horizontas“, taip pat nagrinės, kaip ŽIB galėtų pritaikyti inovacijų

radaro metodiką stebėsenos veiklai tobulinti.

Apskritai EIT bus atsakingas už reguliarią ŽIB veiklos stebėseną ir už nuolatinį savo stebėsenos sistemų koregavimą, kad jos atitiktų programoje „Europos horizontas“ numatytą Europos partnerysčių stebėsenos ir ataskaitų teikimo tvarką. Tuo tikslu jis bendradarbiaus su bendromis programos „Europos horizontas“ tarnybomis. Tokios stebėsenos rezultatais bus naudojamosi per ŽIB veiklos planavimo procesus, EIT priimant sprendimus dėl biudžeto paskirstymo ir rengiant bendruosius partnerystės susitarimus su ŽIB kaip paramos gavėjomis.

Numatoma, kad EIT veikla, įskaitant per ŽIB valdomą veiklą, darys

- (1) *ekonominių / inovacinių poveikį*, nes įkvėps kurti ir plėsti įmones, taip pat kurti naujus novatoriškus sprendimus visuotiniams uždaviniams spręsti, kurti tiesiogines ir netiesiogines darbo vietas, pritraukti kitas viešąsias ir privačiąsias investicijas;
- (2) *mokslinį ir šviečiamąjį poveikį*, nes bus stiprinamas mokslinių tyrimų ir inovacijų srities žmogiškasis kapitalas, ir individualiu, ir organizacijų lygmenimis ugdomi novatoriškumo ir verslumo įgūdžiai, skatinama atvirai skleisti žinias ir inovacijas visuomenėje;
- (3) *poveikį visuomenei*, nes ES politikos prioritetai klimato kaitos, energetikos, žaliavų, sveikatos arba maisto srityse įgyvendinami naudojantis novatoriškais sprendimais, bendradarbiaujant su piliečiais ir galutiniais naudotojais ir stiprinant novatoriškų sprendimų įgyvendinimą tose visuomenės gyvenimo srityse.

Toliau pateiktoje lentelėje išdėstytas nebaigtinis valdymo rodiklių ir siektinų reikšmių, kuriuos EIT stebės 2021–2027 m. laikotarpiu, sąrašas. Stebint, kaip siekiama EIT pagrindinių tikslų, pavyzdžiui, tikslo skatinti inovacijas ir verslumą gerinant švietimą, didinant jo regioninį poveikį ir atvirumą galimiems partneriams ir suinteresuotiesiems subjektams ir taikant naujus rinkoje kylančių visuotinių uždavinių sprendimo būdus, 2021–2027 m. laikotarpiu šie rodikliai bus pagrindiniai reikalingų išteklių ir rezultatų orientyrai.

EIT drauge su Komisija kurdamas programos „Europos horizontas“ rodiklių sistemą suformuluos papildomus rodiklius, įskaitant poveikio visuomenei ŽIB veiklos srityse rodiklius, atitinkančius bendrus Europos partnerystės taikomus principus, siekiant prisidėti prie poveikio mokslui, ekonomikai ir visuomenei. Apskritai derinant poveikio rodiklius su programa „Europos horizontas“ bus stengiamasi stebėti ilginiui padarytą pažangą siekiant užsibrėžtų tikslų. Taip bus renkami duomenys apie ŽIB rezultatus ir poveikį ir tie duomenys lyginami su likusia programos dalimi. Be to, EIT užtikrins, kad stebėsenos sistemoje būtų fiksuojama, kokia pažanga padaryta vykdant ŽIB modeliui būdingą veiklą, tai yra, integruojant žinių trikampį ir ugdant verslumo įgūdžius. Šiuos papildomus rodiklius numatoma naudoti siekiant stebėti ilginiui daromą pažangą ir poveikį. Pavyzdžiui, su švietimu susijusios EIT veiklos rodikliai (įskaitant AMI pajėgumų rėmimo rodiklius) turi būti naudojami žmogiškojo kapitalo įgūdžių ugdymui (trumpuoju laikotarpiu), karjerai (vidutinės trukmės laikotarpiu) ir darbo sąlygoms (ilguoju laikotarpiu), AMI aktyvumui ir pajėgumų gerėjimui (trumpuoju laikotarpiu) arba AMI vaidmeniui ir veiklai vietos inovacijų ekosistemose (vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiais) stebėti.

EIT valdymo rodikliai	Siektina reikšmė (2023 m.) (2020 m. bazinis rodiklis)	Siektina reikšmė (2027 m.) (2020 m. bazinis rodiklis)

Įmonių / organizacijų, dalyvaujančių EIT ir ŽIB veikloje, skaičius	20 proc. didesnis	50 proc. didesnis
Rinkai pristatytų inovacijų (produktų ir paslaugų) skaičius	1 500	4 000
Į EIT ir ŽIB veiklą įtrauktų aukštojo mokslo institucijų skaičius	300, iš jų 100 – į naują veiklą švietimo srityje	750, iš jų 450 – į naują veiklą švietimo srityje
Į EIT ir ŽIB švietimo veiklą įtrauktų studentų skaičius	10 000	30 000
Paramą gavusių startuolių skaičius	300	700
ŽIB bendras finansavimas	700 mln. EUR	1 500 mln. EUR
EIT ir ŽIB veikloje dalyvaujančių subjektų / organizacijų iš kitų regionų, ne ŽIB KC regionų, skaičius	50 proc. didesnis	100 proc. didesnis

EIT užtikrins, kad per vidaus stebėsenos sistemą surenkami duomenys, įskaitant ŽIB rezultatus, būtų visapusiškai įtraukti į programos „Europos horizontas“ bendrą duomenų valdymo sistemą. EIT užtikrins, kad išsami informacija, kuri bus surinkta per stebėsenos ir vertinimo procesą, būtų pateikta laiku ir būtų prieinama bendroje programos „Europos horizontas“ įgyvendinimo e. duomenų bazėje. Be to, EIT užtikrins, kad būtų rengiamos specialios ataskaitos apie kiekybinį ir kokybinį poveikį, įskaitant finansinius įnašus, kuriuos įsipareigota skirti ir kurie faktiškai skirti.

EIT:

- tobulins esamas stebėsenos sistemas ir sukurs ataskaitų teikimo ir stebėsenos tvarką, įskaitant poveikio rodiklius, kuri bus suderinta su [programos „Europos horizontas“] pagrindinėmis poveikio kryptimis;
- reguliariai stebės ŽIB veiklą, sukurtus produktus, rezultatus ir pažangą siekiant [programoje „Europos horizontas“] numatyto poveikio;
- užtikrins, kad ŽIB veiklos srityse būtų suformuluoti konkretūs socialiniai rodikliai ir kad reguliari stebėseną atitiktų programoje „Europos horizontas“ numatytą poveikio visuomenei stebėsenos tvarką;
- užtikrins, kad būtų teikiamos kiekybinio ir kokybinio poveikio ataskaitos, įskaitant ataskaitas apie finansinius įnašus;
- užtikrins prieigą prie ŽIB rezultatų ir projektų duomenų ir įtrauks juos į programos „Europos horizontas“ duomenų valdymo ir ataskaitų teikimo sistemą.

5. 1A PRIEDAS

Naujų žinių ir inovacijos bendrijų kūrimo prioritetinės sritys

1. Kultūros ir kūrybos sektoriai

6. 1B PRIEDAS

INFORMACIJOS APIE ŽINIŲ IR INOVACIJOS BENDRIJĄ „KULTŪROS IR KŪRYBOS SEKTORIAI“ SUVESTINĖ

(7) Uždavinys

Kultūros ir kūrybos sektoriuose galima sukurti horizontaliuosius sprendimus įvairiems išskylantiems uždaviniams, kurie yra ilgalaikio pobūdžio ir kuriuos galima išspręsti pasinaudojant moksliniais tyrimais ir inovacijomis. Šiuos uždavinius galima suskirstyti į keturias grupes: 1) Europos kūrybiškumas, kultūros įvairovė ir vertybės; 2) europinė tapatybė ir sanglauda; 3) Europos užimtumas, ekonominis atsparumas ir pažangus augimas; 4) Europa kaip pasaulinės rinkos dalyvė.

Europos kūrybiškumas ir kultūros įvairovė priklauso nuo kultūros ir kūrybos sektorių atsparumo ir patvarumo. Tačiau šiems sektoriams, būtent audiovizualiniam arba muzikos sektoriams, dėl padidėjusios konkurencijos su pasauliniais atlikėjais ir dėl perėjimo prie skaitmeninių technologijų iškyla įvairių iššūkių.

- Gamintojai, platintojai, transliuotojai, kino teatrai ir visų rūšių kultūros organizacijos turi diegti inovacijas, kad pritrauktų naujos kartos auditoriją.
- Verslumo ir kompleksinių įgūdžių stoka kultūros ir kūrybos sektoriuose⁸ aktuali ir naujiems, ir brandiems pasektoriams, kuriuose vyksta intensyvi skaitmeninė transformacija. Šie įgūdžiai reikalingi inovacijoms ir yra itin svarbūs turint galvoje šio sektoriaus darbo rinkos pokyčius.

Kalbant apie visuomenės uždavinius, susijusius su **europine tapatybe ir sanglauda**, apskritai galima pažymėti, kad trūksta įvairias visuomenės dalis, įskaitant įvairias teritorijas, jungiančių grandžių. Kyla klausimų, susijusių su socialine atskirtimi, poreikiu kurti glaudesnes sąsajas tarp kultūrų, ugdyti bendrumo jausmą, paremtą mūsų kultūros įvairove ir bendru paveldu. Šiuos uždavinius galima spręsti užtikrinant aktyvesnį bendruomenės dalyvavimą, viešųjų erdvių projektavimo, architektūros ir naudojimosi jomis inovacijas, taip pat diegiant kultūra pagrįstas socialines inovacijas. Be to:

- mokslininkai ir mokslinių tyrimų bei pramonės įmonės mažai bendradarbiauja tarpusavyje, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veikla nepakankamai koordinuojama, nepakankamai dalijamasi metodais, rezultatais ir geriausios praktikos pavyzdžiais. Dauguma kultūros ir kūrybos sektoriuose atliktų mokslinių

⁸ Europos universitetų kultūros ir kūrybos studijų programose daugiausia dėmesio skiriama „kūrybai“, tad absolventai ne visada yra pasirėngę dalyvauti šiuolaikinėje darbo rinkoje, nes jiems trūksta tarpsektorinių (verslumo, skaitmeninių, finansų valdymo) įgūdžių. Kalbant apie AMI komunikacijos ir žiniasklaidos studijas, ES atsilieka nuo JAV (tačiau ES universitetai yra pažangesni labiau tradicinių dalykų, pavyzdžiui, meno ir dizaino arba taikomojo meno, srityse).

tyrimų nėra išversti, dėl to tyrimai kartojasi, o mokslininkai dažnai nežino apie panašius projektus.

- Kūrybos klasterių ir inovacijos centrų integracija yra nepakankama.
- Didelė Europos regioninių pažangiosios specializacijos prioritetų dalis įvairiais aspektais yra susijusi su kultūra (pvz., kultūriniu paveldu, kūrybos sektoriais ir pan.). Kadangi kultūrai ir kūrybiškumui tenka svarbus vaidmuo užtikrinant miestų ir regionų ekonominę ir socialinę plėtrą ir jų gebėjimą padėti mažinti atskirtį Europoje, kultūros ir kūrybos sektorių ŽIB atsiveria daug galimybių.

Uždaviniai, susiję su **Europos užimtumu, ekonomikos atsparumu ir pažangiu augimu**, daugiausia kyla dėl ekonominių klausimų, tokių kaip nedarbas (ypač jaunimo) ir pasaulinė konkurencija.

- Pastebima didelė rinkos koncentracija: – apie 50 proc. visos apyvartos ir pridėtinės vertės sukurama Vokietijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Prancūzijoje.
- Europos pramonės sektoriams iššūkių kelia skaitmeninimas ir globalizacija bei didelis šių procesų poveikis tam, kaip atlikėjai kuria ir platina savo darbus ir mezga ryšius su savo auditorija. Tradicinei vertės grandinei įtaką padarė DVD rinkų žlugimas, nauji vartotojų lūkesčiai, tolesnis JAV studijų galios augimas ir pasaulinių skaitmeninių milžinų, tokių kaip „Amazon“, „iTunes“, „Google“ ir „Netflix“, iškilimas.

Galiausiai, kalbant apie **Europos kaip pasaulinės rinkos dalyvės** vaidmenį, reikia intensyvuoti Europoje sukurto turinio sklaidą. Europa turi išlikti konkurencinga pasaulinėse skaitmeninėse naujų technologijų (pvz., DI, daiktų internetas, blokų grandinės technologijos) kūrimo lenktynėse, kuriose kūrybos ir kultūros sektoriai visame pasaulyje yra svarbūs turinio, produktų ir paslaugų kūrėjai. Be to, pasaulio lygmeniu kultūros ir kūrybos sektorius (pvz., projektavimo, architektūros ir pan. sektoriai) aktyviai prisideda prie tvarių žaliųjų inovacijų kūrimo ir skatina jas kurti, o kultūros turinys (literatūra, filmai ir kiti menai) gali padėti didinti informuotumą apie ekologines problemas, padėti formuoti visuomenės nuomonę.

(8) Aktualumas ir poveikis

Kultūros ir kūrybos sektoriaus EIT ŽIB, laikydamosi holistinio ir integruoto požiūrio, padės spręsti visus pirmiau išvardytus uždavinius. Tokia ŽIB, kurios veikla apimtų beveik visas mūsų gyvenimo, visuomenės ir ekonomikos sritis, darys labai svarbų poveikį ekonomikai ir visuomenei, atvers strateginių ekonominių, technologinių ir socialinių inovacijų galimybių.

Inovacijos, kurių pagrindą sudaro kultūra ir kurias skatina kūrybiškumas, didina Europos konkurencingumą tiesiogiai (kuriamos naujos įmonės ir darbo vietos) arba netiesiogiai (kuriamas tarpsektorinė nauda platesnei ekonomikai, gerinama gyvenimo kokybė, didinamas Europos patrauklumas). Kultūros ir kūrybos sektoriai vis dažniau laikomi naujais pažangaus, tvaraus, integracinio augimo ir darbo vietų šaltiniais, juose ES dirba jau daugiau kaip 12 milijonų žmonių, tai yra 7,5 proc. visų ES dirbančių asmenų.

Kultūros ir kūrybiškumo indėlis į inovacijas neapsiriboja tiesioginiu kultūros ir kūrybos sektorių poveikiu, nes šios sritys inovacijas vis labiau skatina netechnologiniai veiksniai,

tokie kaip kūrybiškumas, projektavimas ir nauji organizaciniai procesai arba verslo modeliai. Ypač didelį ekonominį novatoriškumo pajėgumą turi kultūros ir kūrybos sektoriai su atskiromis vertės grandinėmis (t. y. muzikos, dizaino, mados, audiovizualinis, vaizdo žaidimų, architektūros sektoriai). Jie gali paskatinti inovacijas kituose ekonomikos sektoriuose.

Kultūra ir dalyvavimas kultūrinėje veikloje daro tiesioginį poveikį piliečių gerovei. Kultūros ir kūrybos sektoriai stiprina visuomenės vertybes: identitetą, demokratiją ir bendruomenės dalyvavimą. Kultūra turi daug galimybių stiprinti Europos bendrumo jausmą, o įvairovė taip pat yra viena iš vertybių. Tai turi esminės svarbos galimybėms užtikrinti atsparumą, socialinį prieinamumą, socialinę sanglaudą, kovą su radikalėjimu, lyčių lygybę, panaikinti Europos politikos nestabilumą ir patenkinti vienybės poreikį.

Kultūros ir kūrybos sektorių EIT ŽIB suteiks daugiau tinklaveikos, bendradarbiavimo, bendros kūrybos ir praktinės patirties perdavimo tarp kultūros ir kūrybos sektorių ir kitų visuomenės ir ekonomikos sektorių švietimo, mokslinių tyrimų ir verslo organizacijų galimybių. Ji paskatins iniciatyvas „iš viršaus į apačią“ ir „iš apačios į viršų“ regioniniu, nacionaliniu ir ES lygmenimis. Ji sukurs reikalingas pagrindines sąlygas naujoms įmonėms inovacijų ekosistemose kurti ir plėsti. Ji suteiks įvairių sričių (įskaitant menus, humanitarinius mokslus, verslą, socialinius mokslus ir taikomuosius tiksliuosius mokslus) tyrėjams ir studentams, kultūros, kūrybos ir kitų sektorių verslininkams žinių ir įgūdžių, kurie yra reikalingi novatoriškiems sprendimams įgyvendinti ir paversti juos naujomis verslo galimybėmis. Ji leis intensyviau dalytis žiniomis su kitais ekonomikos ir pramonės sektoriais ir veiks kaip inovacijų akceleratorius.

(9) Sąveika su esamomis iniciatyvomis ir jų papildymas

Kultūros ir kūrybos sektorių ŽIB veikla papildys įvairias kitas Sąjungos iniciatyvas, taip pat ir valstybių narių lygmeniu. Toliau aprašyta, kokią pagrindinę sąveiką numatoma pasiekti Sąjungos lygmeniu.

Kultūros ir kūrybos sektorių ŽIB turėtų sukurti tvirtą sąveiką su atitinkamomis politikos iniciatyvomis, vykdomomis pagal programą „Europos horizontas“, ypač su klasteriu pagal II veiklos sritį [įtrauki ir saugi visuomenė] ir jo intervencinės veiklos sritimis, susijusiomis su kultūros paveldu ir demokratija. Būsimą ŽIB taip pat gali suteikti vertingą horizontalų indėlį į įvairią veiklą, kuri bus vykdoma klasteryje [skaitmeninis ir pramonės sektorius], ypač gamybos technologijų srityje, kurioje poreikis kurti naujus produktus labai priklauso nuo kultūros ir kūrybos sektorių. Ji taip pat gali veiksmingai prisidėti prie kitų programos „Europos horizontas“ dalių įgyvendinimo, esamos „EIT Digital“ intervencinės veiklos ir veiksmų, kurių numatoma imtis pagal kitas ES programas, tokias kaip „InvestEU“, „Skaitmeninė Europa“ arba sanglaudos politikos fondai.

Naujoji programa „Kūrybiška Europa“ bus labai aktuali būsimos kultūros ir kūrybos sektoriaus ŽIB veiklai. Pagal programą pasirenkamos veiklos kryptys ir skelbiami specialūs kvietimai teikti pasiūlymus tam tikriems jau minėtiems sektoriaus uždaviniams spręsti (pvz., kūrybinių įgūdžių ir užimtumo, verslo modelių ir pan.), tad reikėtų užtikrinti tvirtą sąveiką ir papildomumą. Pagal programą „Kūrybiška Europa“, atsižvelgiant į kultūros ir kūrybos sektorių ribotas galimybes naudotis finansiniais ištekliais, numatoma kurti sąveiką su

Kultūros ir kūrybos sektoriaus garantijos programa – finansiniu mechanizmu, padedančiu plėsti kultūros ir kūrybos projektus per finansų tarpininkus, suteikiant jiems draudimą.

Pažangiosios specializacijos strategijos (S3) platforma, skirta pramonės modernizavimui, išskyrė keletą MTTP strategijų, kuriose dėmesys sutelkiamas į kultūros ir kūrybos sektorius ir, įtraukiant įvairius verslo subjektus, tiriamos naujos sąsajos tarp vietos išteklių, galimų rinkų ir visuomenės uždavinių. Ypač pažymėtina, kad svarbiausias S3 strategijų dėmesio objektas yra naujų partnerysčių tarp mokslinių tyrimų organizacijų, įmonių ir valdžios institucijų skatinimas, dėl to reikia kurti naujas bendradarbiavimo platformas.

Išvada

Kultūros ir kūrybos sektorių EIT ŽIB yra tinkamiausia pirmiau išvardytų svarbiausių ekonominių ir visuomenės uždavinių sprendimo priemonė. Kūrybiškumas yra pagrindinis inovacijas skatinantis veiksnys, tad kultūros ir kūrybos sektorių ŽIB gali atverti kultūra grindžiamo kūrybiškumo galimybes ir padėti sustiprinti Europos konkurencingumą ir pažangų augimą.

Kultūros ir kūrybos EIT ŽIB:

- sumažins kultūros ir kūrybos sektorių inovacijų aplinkos suskaidymą, nes skatins kurti inovacijų ekosistemas, kurios suvienys įvairių sektorių ir įvairių sričių dalyvius ir tinklus vietos, regioniniu, nacionaliniu ir ES lygmenimis;
- parengs naują kultūros ir kūrybos sektorių novatorių kartą išugdydama jų verslumo ir techninius įgūdžius, kurie yra reikalingi sparčiai kintančioje aplinkoje;
- prisidės prie tinkamų bendrųjų sąlygų sukūrimo, kad idėjos virstų naujų technologijų plėtra ir socialinėmis inovacijomis, padėsiančiomis pagerinti ES piliečių gyvenimo kokybę ir suteikiančiomis jiems naudos;
- skatins kurti ir plėsti naujas įmones kultūros ir kūrybos sektoriuose pritraukdama verslo sektoriaus investicijas ir skatindama priimti ilgalaikius įsipareigojimus;
- kurs sąveiką su esamomis ŽIB, kitomis Europos partnerystėmis, programomis ir iniciatyvomis, siekdama paskatinti inovacijas už kultūros ir kūrybos sektorių ribų kituose ekonomikos sektoriuose;
- stiprins ES kaip pasaulinės kultūros ir kūrybos sektorių dalyvės padėtį, išnaudodama europiečių kūrybiškumą ir kultūros įvairovę.